

EAVALUAREA PRELIMINARĂ A PROCESULUI DE AMALGARE VOLUNTARĂ ÎN REPUBLICA MOLDOVA

PRELIMINARY EVALUATION OF THE VOLUNTARY AMALGAMATION PROCESS IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Mirela COSEV,
specialitatea Administrație publică, gr. AP 2202,
Coordonator științific: **Sergiu CORNEA**, dr., hab., conf. univ.,
Centrul Universitar „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul
al Universității Tehnice a Moldovei

Rezumat: *Articolul abordează importanța procesului de amalgamare voluntară a unităților administrativ-teritoriale din Republica Moldova, ca parte a reformei administrației publice locale, având ca obiectiv consolidarea capacității administrative și financiare și eficientizarea utilizării resurselor bugetare. Evaluarea procesului se bazează pe analiza mecanismului decizional, incluzând etapele de inițiere, planificare, adoptare și monitorizare a deciziilor. Abordarea este realizată din perspective managerială, politică și juridică, oferind o viziune complexă asupra reformei. Studiul analizează atât actorii implicați, cât și gradul de participare al comunității, utilizând indicatori precum resursele disponibile, nivelul de cooperare intercomunitară și calitatea serviciilor publice. Metodologia cercetării include analiza documentară, metoda analitică, comparativă și sinteza. Datele statistice evidențiază existența unei structuri administrativ-teritoriale fragmentate, ceea ce justifică necesitatea reformei. Rezultatele arată că procesul de amalgamare prezintă atât avantaje, cât și dificultăți, precum resursele limitate și rezistența la schimbare. Cu toate acestea, există oportunități reale de îmbunătățire a eficienței administrative și a calității serviciilor publice. În acest context, amalgamarea voluntară poate contribui semnificativ la modernizarea administrației publice locale, dacă este implementată într-un mod coerent și sustenabil.*

Cuvinte-cheie: *amalgamare voluntară, administrație publică locală, capacitate administrativă, reformă teritorială, Republica Moldova*

Abstract: *The article addresses the importance of the voluntary amalgamation process of administrative-territorial units in the Republic of Moldova, as part of the public administration reform, aiming to strengthen administrative and financial capacity and improve the efficiency of budgetary resource use. The evaluation of this process is based on the analysis of the decision-making mechanism, including the stages of initiation, planning, adoption, and monitoring of decisions. The approach is carried out from managerial, political, and legal perspectives, providing a comprehensive view of the reform. The study examines both the actors involved and the level of community participation, using indicators such as available resources, the level of inter-municipal cooperation, and the quality of public services. The research methodology includes document analysis, analytical and comparative methods, as well as synthesis. Statistical data highlight the existence of a*

fragmented administrative-territorial structure, which justifies the need for reform. The results show that the amalgamation process presents both advantages and challenges, such as limited resources and resistance to change. Nevertheless, there are real opportunities to improve administrative efficiency and the quality of public services. In this context, voluntary amalgamation can significantly contribute to the modernization of local public administration if implemented coherently and sustainably.

Keywords: *voluntary amalgamation, local public administration, administrative capacity, territorial reform, Republic of Moldova*

Introducere

Evaluarea preliminară a procesului de amalgamare voluntară a colectivităților teritoriale locale din Republica Moldova presupune utilizarea unui ansamblu coerent de metode și tehnici de cercetare specifice domeniului administrației publice. Metodologia evaluării reprezintă totalitatea instrumentelor utilizate pentru colectarea, analiza și interpretarea datelor referitoare la fenomenul studiat, asigurând astfel caracterul științific și obiectiv al analizei.

Abordarea metodologică aplicată urmărește întregul parcurs al procesului decizional administrativ, de la inițierea deciziei și definirea obiectivelor, până la documentarea și selectarea informațiilor relevante, identificarea alternativelor, adoptarea deciziei și monitorizarea implementării acesteia, inclusiv evaluarea rezultatelor. O astfel de abordare permite nu doar înțelegerea mecanismelor decizionale, ci și identificarea punctelor forte și a eventualelor disfuncționalități în procesul de amalgamare.

Evaluarea implică, totodată, analiza actorilor participanți, făcând distincția între decidenții direcți – funcționarii publici cu atribuții de conducere și execuție – și participanții indirecti, precum experți, consultanți sau cetățeni. Această delimitare permite evidențierea gradului de implicare comunitară și a nivelului de participare instituțională, elemente esențiale pentru succesul și legitimitatea procesului.

Prin această abordare sistematică, metodologia oferă o evaluare comprehensivă a procesului de amalgamare voluntară, constituind o bază solidă pentru formularea unor recomandări practice orientate spre creșterea eficienței și sustenabilității administrației publice locale.

Evaluarea preliminară este realizată prin analiza cadrului normativ existent, a documentelor de politici publice și a datelor statistice privind organizarea administrației publice locale. În acest context, amalgamarea voluntară se conturează ca una dintre direcțiile strategice ale reformei administrației publice, având ca obiectiv consolidarea capacității administrative și financiare a unităților administrativ-teritoriale.

În procesul de cercetare au fost utilizate metode fundamentale, precum analiza documentară, metoda analitică, metoda comparativă și metoda sintezei. Analiza documentară a permis examinarea cadrului legislativ și a documentelor strategice relevante, metoda analitică a facilitat identificarea factorilor care influențează procesul, metoda comparativă a oferit perspective asupra practicilor internaționale, iar sinteza a contribuit la formularea concluziilor generale. Aplicarea combinată a acestor metode asigură o abordare riguroasă și obiectivă a fenomenului studiat.

Un alt aspect important al evaluării îl constituie analiza percepțiilor actorilor instituționali implicați, inclusiv autoritățile publice centrale și locale, organizațiile societății civile și partenerii de dezvoltare. Examinarea acestor perspective permite identificarea oportunităților și dificultăților întâlnite în implementarea reformei teritoriale și contribuie la conturarea unei imagini realiste asupra modului în care procesul este perceput și aplicat la nivel local.

În acest context, amalgamarea voluntară se evidențiază ca o măsură strategică menită să reducă fragmentarea administrativă și să consolideze autonomia locală. Prin crearea unor unități administrativ-teritoriale mai mari și mai viabile, procesul permite o gestionare mai eficientă a resurselor și facilitează atragerea de investiții și finanțări pentru dezvoltare. Implicarea activă a autorităților locale și a comunităților, respectarea cadrului legal și implementarea etapizată a reformei sunt condiții esențiale pentru asigurarea legitimității și sustenabilității acestui demers.

Amalgamarea voluntară reprezintă, astfel, un proces de unificare inițiat la nivel local și realizat cu acordul comunităților implicate. Acesta se desfășoară etapizat, începând cu inițierea și evaluarea oportunității, continuând cu consultarea populației și adoptarea deciziilor, și finalizând cu implementarea noilor structuri administrative. Întregul proces este susținut de mecanisme juridice, financiare și instituționale, care au rolul de a asigura funcționarea eficientă și durabilă a noilor entități create.

Scopul principal al reformei este reducerea fragmentării administrative și crearea unor unități administrativ-teritoriale mai puternice, capabile să gestioneze eficient resursele și să ofere servicii publice de calitate. Totuși, procesul se confruntă cu o serie de obstacole semnificative. Printre acestea se numără lipsa consensului politic, rezistența autorităților locale și a populației, temerile privind pierderea identității comunitare, precum și capacitatea administrativă limitată a unor unități teritoriale. De asemenea, complexitatea cadrului legal și nivelul redus de informare a cetățenilor pot îngreuna implementarea reformei.

Analiza capacității administrative a unităților de nivelul întâi relevă faptul că multe localități mici dispun de resurse insuficiente pentru a-și exercita eficient atribuțiile. Dependența financiară de nivelul central și deficitul de personal specializat limitează autonomia locală și capacitatea de dezvoltare. În acest context, amalgamarea voluntară apare ca o soluție strategică pentru consolidarea capacităților administrative și financiare.

Etapale amalgamării voluntare includ inițierea, evaluarea oportunității, consultarea cetățenilor, adoptarea deciziilor și implementarea. Procesul este voluntar, participativ și susținut prin mecanisme juridice, financiare și instituționale. Scopul principal este reducerea fragmentării teritoriale și crearea unor unități administrative mai eficiente.

Obstacolele principale sunt:

- fragmentarea administrativă și resursele limitate;
- lipsa consensului politic și social;
- rezistența autorităților locale și teama de pierdere a identității;
- capacitatea administrativă redusă;
- complexitatea cadrului legal și procedural;
- nivelul scăzut de informare și implicare a cetățenilor.

Capacitatea administrativă a UAT-urilor este adesea insuficientă, mai ales în localitățile mici, din cauza resurselor financiare limitate și a deficitului de personal calificat. Sistemul actual de finanțare reduce autonomia locală, ceea ce afectează dezvoltarea.

În concluzie, amalgamarea voluntară nu reprezintă doar o reorganizare teritorială, ci un instrument esențial pentru modernizarea administrației publice locale. Succesul acestei reforme depinde de implicarea activă a autorităților locale, de acceptarea socială și de existența unui cadru coerent de implementare, capabil să transforme unitățile administrativ-teritoriale în structuri eficiente și orientate spre dezvoltare.

Bibliografie:

1. Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM), *Amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale: ghid pentru autoritățile locale*, Chișinău, 2023.

**„Oportunități de implicare a tinerilor în procesul de cercetare”,
Ediția a VI-a, 2026, Cahul**

2. Cornea, Sergiu; Cornea, Valentina, *Ghid pentru elaborarea tezelor de licență la specialitatea Administrație Publică*, Cahul: Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu”, 2007.
3. Guvernul Republicii Moldova, *Strategia de reformă a administrației publice 2023–2030*, Chișinău, 2023.
4. OECD, *Evaluation of Public Policies*, Paris, 2020.
5. Tofan, Tatiana, „Noile tendințe în fundamentarea deciziilor administrative în managementul public”, în *Teoria și practica administrării publice*, Academia de Administrare Publică, 2019, pp. 10–14.
6. UNDP, *Local Government Reform and Territorial Consolidation*, 2022.
7. World Bank, *Territorial Administrative Reform in Moldova: Policy Note*, Washington, 2021.